

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI EGENTLIGA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite VN/28239/2021

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilakia siten, että vuoden 2021 loppuun saakka voimassa olevia tartuntatautilain covid-19-epidemiaan liittyvien väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 30.6.2022 saakka.

Ulkomaista alkuperää olevien covid-19-tartuntojen Suomeen leviämisen estämiseksi Suomeen saapuvilta henkilöiltä edellytettäisiin joko luotettavaa todistusta kuuden kuukauden sisällä sairastetusta covid-19-taudista, saadusta hyväksyttävästä covid-19-rokotussarjasta tai ennen Suomeen saapumista tehdystä negatiivisen tuloksen osoittavasta luotettavasta covid-19-testistä. Suomeen saapuvan olisi edelleen vaihtoehtoisesti käytävä covid-19-testissä Suomeen saavuttuaan ja toisessa testissä 72–120 tunnin kuluessa.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi säännöksiä Koronavilkku-sovelluksesta koronavirukselle mahdollisesti altistuneiden tavoittamiseksi. Mobiilisovelluksen käyttäminen olisi jatkossakin väestölle maksutonta ja vapaaehtoista.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaista rajoittamista ja valvontaa koskevien säännösten voimassaoloa. Lisäksi jatkettaisiin henkilöliikenteessä ja muissa palveluissa noudatettavia erityisiä hygieniavelvoitteita, ja toiminnan väliaikaista rajoittamista epidemiatilanteen sitä vaatiessa koskevien säännösten sekä näiden valvontaa, tarkastuksia, määräyksiä, pakkokeinoja, toimivaltaisia viranomaisia ja tietojen saantioikeutta koskevien säännösten voimassaoloa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi matkustajamäärien väliaikaista rajoittamista henkilöliikenteessä ja tilojen väliaikaista sulkemista koskevia säännöksiä siten, että säädetyistä viranomaisen päätöksenteon kriteereistä poistetaan covid-19-taudin ilmaantuvuus. Samalla tarkennettaisiin kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todettujen tartuntaryppäiden kriteeriä siten, että säännöksen soveltaminen edellyttää, että tartuntaryppäät alueella ovat merkittäviä ja ne voisivat aiheuttaa riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi myös EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallista käyttöä koskevaa sääntelyä. Vaihtoehtona velvoitteille ja rajoituksille toiminnanharjoittaja voisi tietyin edellytyksin edellyttää yleisötilaisuuteen osallistuvilta tai asiakas- ja osallistujatilaan tulevilta koronatodistuksen esittämistä. Koronatodistuksen käyttöä koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin kohdentamalla käyttö koskemaan yleisötilaisuuden ja tilan aukioloaikoja.

Laissa olisi edelleen säännös covid-19-testin laiminlyöntiä koskevasta rikkomuksesta ja säännös valtion korvausvelvollisuudesta kunnille ja kuntayhtymille todistusten tarkastamisesta ja covid-19-

testauksesta aiheutuvista kustannuksista. Myös virka-apua ja päätösten täytäntöönpanoa koskevien säännösten täsmennysten voimassaoloa jatkettaisiin.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lausunto

Puollamme 19-epidemiaan liittyvien väliaikaisten säännösten voimassaolon jatkamista 30.6.2022 saakka.

Puollamme esityksessä mainittua vaatimusta luotettavasta todistuksesta Suomeen saapuvilta. Suomessa tapahtuva testaus olisi edelleen mahdollinen silloin kun luotettava maahantulotodistus perustuu vain testiin juuri ennen maahan tuloa. Tämä suhteen on kuitenkin huomioitava, että Suomeen saapuessa rajalla tapahtuva testaus sitoo kohtuuttomasti rajapaikkakuntien testikapasiteettia ja henkilökuntaa. Katsomme, että terveysturvallisuus voidaan taata ottamalla vain yksi testi viimeistään 72 h maahan tulosta kohdepaikkakunnalla. Testi olisi edelleen pakollinen ja siinä käymistä valvoisi ko. kohdepaikkakunta. Katsomme myös, että työpaikoilla, joissa on paljon ulkomaista työvoimaa, tulee edelleen olla mahdollisuus pakolliseen terveystarkastukseen kunnan tai aluehallintoviraston määräyksestä.

Puollamme Koronavilkun käytön jatkamista. Tulee kuitenkin selvittää mitkä ovat Koronavilkun todelliset hyödyt tartunnan jäljitykselle, koska on ollut nähtävissä, että sovelluksen käyttö ei ole käytännössä juurikaan vaikuttanut tartunnan jäljitystä tehostavasti.

Puollamme jatkettavan ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaista rajoittamista ja valvontaa koskevien säännösten voimassaoloa. Samalla korostamme sitä, että ravitsemisliikkeitä, joilla pääasiallisena ravitsemistoimintana on alkoholin tarjonta, koskevat rajoituspäätökset tulisi tehdä reagoimalla nopeammin kunkin alueen epidemiologiseen tilanteeseen. Tämän mahdollistamiseksi tulisi harkita voiko aluehallintovirasto alueellaan määrätä näitä rajoituksia. Rajoitusten tulisi olla tartuntojen tosiasiallisen estämisen kannalta voimakkaampia kuin ne nyt ovat ja kohdistua koronatodistusta vaatimalla nimenomaan rokottamattomiin asiakkaisiin.

Puollamme sitä, että kokoontumisrajoitusten ja liikenteen rajoitusten päätöksenteon kriteereistä poistetaan covid-19-taudin ilmaantuvuus. Ilmaantuvuus ei sellaisenaan ole adekvaatti epidemian vakavuuden mittari, vaan mittareina parempia ovat terveydenhuollon kuormitus, kuolleisuus, hallitsemattomat epidemiarypäät, tartunnan jäljityksen tehokkuus sekä koronarokotuskattavuuden alueellisten tai väestöllisten taskujen esiintyminen. Terveydenhuollon kuormitusta mitattaessa tulee ottaa huomioon perusterveydenhuollon kantokykyä määrittelevät tekijät kuten henkilökuntaresurssi sekä hoitoon pääsy.

Puollamme myös sitä, että kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todettujen tartuntaryppäiden kriteeriä muutetaan siten, että säännöksen soveltaminen edellyttää, että tartuntaryppäät alueella ovat merkittäviä ja ne voisivat aiheuttaa riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella.

Puollamme koronatodistuksen kansallista käyttöä koskevan sääntelyn jatkamista. Katsomme, että on selvitettävä oikeudelliset edellytykset koronatodistuksen laajempaan käyttöön yritysten ja yhteisöjen vapaaehtoisuuden pohjalta silloinkin, kun toimintaan ei varsinaisesti kohdistu viranomaisrajoitteita.

Puollamme covid-19-testin laiminlyöntiä koskevien rikkomussäännösten jatkamista.

Lisäksi katsomme, että koronarokotusvelvollisuutta yhteiskunnassa tulisi lisätä ja laajentaa sen käyttöä mm. työpaikoille. Tähän kuuluu myös sosiaali- ja terveydenhuollon potilastyö. Katsomme, että koronarokotus tulee jatkossa sisällyttää tartuntatautilain 48 §: ään osana potilasturvallisuuden toteuttamista.

Yleisesti korostamme sitä, että liikennevälineille ja kokoontumistiloille annetuilla yleisillä hygieniavelvoitteilla ja suunenäsuojuksen käytöllä on laajempaakin infektioturvallisuutta lisäävää vaikutusta, ja siksi olisi harkittava näiden säädösten sisällyttämistä soveltuvin osin tartuntatautilain pysyviin säädöksiin.

Turussa 18.11.2021

Mikko Pietilä
johtava lääkäri
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Esa Rintala, ylilääkäri
Tartuntataudeista vastaava lääkäri
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri